

ЛІТЕРАТУРА

1. Безопасность в сети Интернет [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://mops.gov.il/Russian/CrimeAndViolencePreventionRU/Programms/SafeBrowsing/Pages/default.aspx>.
2. Насилие в компьютерных играх и его влияние на психику человека [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.5ka.ru/68/36826/1.html>.
3. ООН считает социальные сети новой платформой пропаганды терроризма [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://tjournal.ru/paper/oon_socseti.
4. Харрис Р. Психология массовых коммуникаций / Р. Харрис. – СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. – 448 с. – (Секреты психологии).

Інна Прошина,
практичний психолог,
Тернопільський навчально-виховний
комплекс № 7 (школа-сад)

**ІНФОРМАЦІЙНЕ НАСИЛЛЯ НАД ДІТЬМИ:
БЕЗПЕКА ДИТИНИ В ІНТЕРНЕТІ**

У статті висвітлюється проблема Інтернет-небезпеки. Представлені форми проведення батьківського всеобучу в рамках просвітницької роботи щодо створення безпечного середовища для дитини у Всесвітній мережі.

Inna Proshyna

**INFORMATION VIOLENCE AGAINST CHILDREN:
CHILD SAFETY ON THE INTERNET**

The article features the problem of Internet threats. The forms of paternal education and recommendations are presented in theoretical part. Materials may be useful for development of safe environment for children in the world wide web.

Дитина в інформаційному суспільстві. Яка вона?

Вона читає менше книг і надає перевагу електронним медіаресурсам, багато часу проводить за комп'ютером чи в Інтернеті. Можливість підключитися до мережі не тільки через ПК, але й за допомогою мобільних телефонів, планшетів сприяє цій тенденції. При цьому потреба у проведенні часу з друзями та спілкуванні з однолітками не зменшується, змінюються лише засоби спілкування: за допомогою мобільного телефону, в соціальній мережі, Skype тощо. Не можна стверджувати однозначно – погано це, чи ні. На думку вчених, сучасне інформаційне середовище має значний потенціал для розвитку і самореалізації особистості дитини. Інтернет надає дітям та молоді неймовірні можливості для здійснення відкриттів та творчості.

Сучасні інформаційні та комунікаційні технології відкривають унікальні можливості і для освітньої системи. Це – ресурси відкритих цифрових сховищ бібліотек, музеїв, енциклопедій, навчальних сайтів, віртуальний медіа простір, можливість спілкуватися з носіями іноземної мови тощо [1, с. 3]. Проте, оскільки з самого початку Інтернет розвивався без будь-якого контролю, сьогодні він містить величезну кількість інформації, причому, не завжди безпечної. Зважаючи на це, все більшої актуальності набуває проблема Інтернет безпеки.

На відміну від дорослих, діти у віртуальному світі не відчують небезпеки. Тому обов'язком батьків є захист дітей від ризиків Всесвітньої мережі. Це передбачає створення безпечного програмного середовища та навчіння дітей правилам правильного користування і поведінки дітей в Інтернет-мережі.

Звичайно, можна уникнути багатьох проблем і небезпек віртуального світу, навчивши дитину правилам безпечного користування і поведінки в мережі [4].

Інтернет-ризик для дітей в Інтернеті

- «Дорослий» контент: реклама тютюну та алкоголю, еротика, азартні ігри.
- Незаконний контент: порнографія.
- Он-лайн насильство: заклики до асоціальної поведінки, жорстокості, насильства, суїцидальної поведінки, сексуальної експлуатації тощо.
- Розголошення приватної інформації, яка може бути використана проти дітей та їхніх родин.
- Контент, що може задати фінансових збитків – короткі номери й платні сервіси, що тарифікуються окремо, різного роду лотереї, тощо.
- Інтернет-залежність.

Щоб забезпечити безпеку своєї дитини, необхідно знати, якими прийомами злочинці користуються в Інтернеті найчастіше:

- Намагаються викликати жалість. Наприклад, шукають гідного господаря для чудового кошеняти / песика, тому пропонують дитині зустрітися й подивитися / забрати нещасну тварину.

– Привертають увагу за допомогою незвичайних, яскравих речей, які подобаються дітям, а потім – пропонують купити/виграти/отримати в подарунок під час особистої зустрічі.

– Підвищують самооцінку дітей, розповідаючи про те, які вони чудові, але ніхто, за винятком дописувача, їх не розуміє. Діти дуже люблять, коли їх хвалять і часто готові на все, щоб похвалили не припинялись.

– Звертаються до дитини від імені знайомих, авторитетних людей. Наприклад, представляються друзями батьків або співробітниками міліції та просять надіслати важливу конфіденційну інформацію про себе, родину, оселю тощо.

Як зробити Інтернет безпечним. Рекомендації батькам

Приділяйте увагу захисту устаткування та інформації:

- Використовуйте антивірусну програму, регулярно її оновлюйте.
- Створюйте резервні копії важливих файлів.
- Будьте обережні при завантаженні нових файлів.

Захистіть себе в он-лайн:

- З обережністю розголошуйте особисту інформацію.
- Пам'ятайте, що в Інтернеті не вся інформація надійна та не всі користувачі відверті.

Створіть безпечну зону та контролюйте дотримання дитиною меж цієї зони:

– Постарайтеся разом з дитиною, знайти корисні, цікаві й безпечні сайти, які вона переважно буде відвідувати надалі. Періодично відвідуйте їх разом.

– Зробіть Інтернет новим засобом сімейного спілкування. Вигадайте цікаве для Вас і Вашої дитини хобі. Під час спільного відвідування Інтернету ви ненав'язливо можете розповідати дитині про культуру поведінки в мережі, звертати увагу на приховані погрози, аналізувати реакцію дитини на негативну інформацію тощо.

– Частіше обговорюйте Інтернет, розповідайте та показуйте, що цікавого й корисного ви знайшли в мережі, запитуйте про це в дитини. Разом знаходьте сайти, цікаві для неї і для вас та відвідуйте їх разом.

– Діти люблять спілкуватися в Інтернеті: на форумах, в інтерактивних чатах, соціальних мережах, блогах. Проте, перш ніж дозволити дитині вільно спілкуватися, їй потрібно розповісти про пов'язані з цим ризики та пояснити правила спілкування з іншими користувачами. Адже під час спілкування, діти можуть піддаватися ризику залякування, зловмисних повідомлень, публікації фотографій та особистої інформації, агресивного маркетингу тощо.

– Є таке поняття – особистий простір. Розповідайте дитині на зрозумілих прикладах про те, що таке її особистий простір: кімната, родина, найближчі друзі тощо. Поясніть, що як і в реальному житті дитина не пустить в свою кімнату грати чужих, незнайомих людей, та не стане розповідати про себе стороннім дорослим, так і в Інтернеті варто обережати свій особистий простір. Попросіть ніколи не розповідати стороннім про себе, свою родину, свій вік, адресу, обстановку в квартирі, графік роботи та професію батьків тощо.

– Намагайтесь контролювати час та місце відвідування Інтернету вашою дитиною. Складіть сімейну угоду, що обмежує кожному члену родини час і термін користування Інтернетом. Старайтесь і самі дотримуватися цієї угоди!

– За допомогою функції журналу переглянутих сторінок в оглядачі Інтернету можна передивлятися, на які сайти заходила дитина останнім часом.

– Здійснювати батьківський контроль поведінки дитини в Інтернеті можна за допомогою різноманітного програмного забезпечення, зокрема – засобів батьківського контролю Windows, AdBlock, програми Kaspersky Internet Security, інструменти безпеки Google тощо [5]. Так Ви зможете фільтрувати шкідливий вміст, з'ясувати, які сайти відвідує ваша дитина та що вона там робить, встановити часові рамки використання комп'ютера в цілому й Інтернету, зокрема, блокувати деякі небажані дії з боку Вашої дитини тощо [7].

– Аналізуйте рахунки за мобільний телефон вашої дитини. Дивіться, як змінюється її поведінка – скільки часу вона проводить в мобільному Інтернеті, коли вона ним користується – зранку, увечері, вночі. Це дозволить Вам задавати дитині правильні питання та зрозуміти її інтереси.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вылегжанина И. Безопасность ребенка в информационном обществе : методические рекомендации для образовательных учреждений по проведению родительского всеобуча на тему детской безопасности в Интернете / И. Вылегжанина. – Киров : КОГ АУ ДПО (ПК) «ИРО Кировской области», 2011. – 17 с.
2. Когарян А. Виховання культури користувача Інтернету. Безпека у всесвітній мережі / А. Когарян, Н. Гущина. – К. : 2011. – 100 с.
3. Закон ВРУ «Про захист суспільної моралі» від 20.11.2003 № 1296-IV – Офіц. вид. : Відомості ВРУ, 2004 р., № 14, стаття 192

4. Електронний ресурс. – Режим доступу : http://bc-school18.at.ua/news/informacijna_bezpeka_ditini_abo_uchnja/2013-09-03-165.
5. Електронний ресурс. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/safetycenter/families/start/>.
6. Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://en.wikipedia.org>.
7. Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://www.microsoft.com/ru-ru/security/default.aspx>.
8. Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://www.saferinternet.ru/>.

Вікторія Самойловська,

студентка,

КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ НАСИЛЬСТВА СЕРЕД ПІДЛІТКІВ

Стаття присвячена проблемі поширення насильницької поведінки серед підлітків внаслідок користування соціальними мережами. Визначено необхідність проведення соціально-педагогічної роботи з підлітками та їх батьками, які надмірно користуються соціальними мережами.

Victoriia Samoilovska

THE INFLUENCE OF SOCIAL NETWORKS ON DEVELOPMENT OF VIOLENCE AMONG TEENAGERS

The article features the problem of negative influence of social networks on development of violent behaviour. It highlights a need of social and educational work with young people and their parents who use social networks.

Підліткова агресивність є однією з найактуальніших проблем сучасності. Прояв цього явища ми можемо спостерігати щодня і буквально всюди, а саме агресивність підлітків є невід'ємною рисою сучасного суспільства. Кінець ХХ–початок ХХІ ст. ознаменувалися різким зростанням агресивної поведінки та насилля серед молоді. Підлітки займаються рекетом, вчинюють розгроми, входять до складу організованих злочинних формувань.

Питання, пов'язані з підлітковою жорстокістю та насильством, можна знайти в працях В. О. Тулякова, В. І. Шакуна, В. В. Веселухи, В. В. Голіни, О. І. Бугери, Б. М. Головкина, Д. В. Рівмана, Н. О. Чечеля та інших науковців. Стрімке поширення інформаційних технологій, поряд з позитивними сторонами, традиційно має і негативні. Західні лікарі стурбовані проблемою надмірного використання мережевого спілкування і його впливу на людину, в першу чергу, на молодь. Сьогодні соціальні мережі виступають чи не найголовнішим комунікативним простором для підлітків. Там у них з'являється можливість стати такими, як і усі, за рахунок форми подачі інформації. А може, навпаки, виділитися, відзначитися за рахунок цікавого змісту, наприклад: додавши багато барвистих фотографій або захоплюючого відео, ігор, музики та іншого. Соціальні мережі дають можливість завести собі друзів, хобі, дізнатися багато нової інформації і позбутися почуття самотності, яке часто відчувають багато підлітків, поділитися душевними переживаннями, запитати поради у старших товаришів [2].

Проте, часто тандем «підлітки і соціальні мережі» є згубним для підліткової психіки, а іноді і життя. Спілкуючись в соціальних мережах, підліток приєднується до різних груп, субкультур, знайомиться з сумнівними людьми. Все це може погано обернутися для нестійкої психіки і навіть життя підлітка, який легко входить у довіру і піддається впливу. Ще однією негативною стороною спілкування підлітків в соціальних мережах є обмеження комунікативних можливостей у реальному світі. Часто підлітки, які звикли знайомитися «заочно», відчувають проблеми у встановленні реальних знайомств. Адже в Інтернеті дитина може вибрати для себе будь-яку роль, зробити себе краще, красивіше, придумати себе ідеального, але в житті все не так просто, адже ти такий, який ти є, і деякі виявляються неготовими прийняти це [1]. Тому вони стають замкнутими в реальному світі і починають бути агресивно налаштованими.

Аналіз наукової літератури, досвід виховання власних дітей старшим поколінням дає змогу констатувати, що у підлітковому віці виникає нове відчуття дорослості – перехід від дитячих форм поведінки до дорослого бажання проявити себе, інколи за будь-яку ціну. Часто таке прагнення дорослості у підлітка набуває форм самоствердження шляхом кривдження інших. Такого способу самоствердження підлітки часто навіть не усвідомлюють, оскільки він є «копіюванням» і відображенням дій дорослих, особливо внаслідок частого перебування в соціальних мережах, яке ні ким не контролюється [3].

В соціальних мережах з'являється все більше відеороликів та записів, які провокують підлітка на скоєння насильства. Це може бути та сама слава та признання в мережі Інтернет, або ж заклик до пробудження прихованих внутрішніх мотивів підлітка. В зв'язку з цим, помітна тенденція до скоєння правопорушень у навчальних закладах, проявів жорстокості й насильства серед підлітків.